

ĐỀ CHÍNH THỨC

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Phạm Tử Hư quê ở Cẩm Giàng, là một người tuấn sảng hào mại không ưa kiểm thức. Theo học nhà xử sĩ Dương Trạm, Trạm thường răn Tử Hư về cái tính hay kiêu căng. Từ đấy chàng cố sức sửa đổi, trở nên người có đức tính tốt. Khi Dương Trạm chết, các học trò đều tản đi cả, duy Tử Hư làm lều ở mã để chầu chực, sau ba năm rồi mới trở về. Năm 40 tuổi, Tử Hư đi thi vẫn chưa đỗ; đời Trần sang du học ở kinh, ngụ ở trong một nhà dân bên bờ hồ Tây.

Một buổi sáng, ở nhà trọ đi ra, trong áng sương mù thấy có một đám những tán vàng kiêu ngọc bay lên trên không; kể lại có một cỗ xe nạm hạt châu, kẻ theo hầu cũng rất chỉnh chặc. Tử Hư khẽ dòm trộm xem thì người ngồi trong xe, chính thầy học mình là Dương Trạm. Chàng toan đến gần sụp lạy nhưng Trạm xua tay nói:

-Giữa đường không phải chỗ nói chuyện, tối mai nên đến đền Trấn Vũ cửa Bắc, thầy trò ta sẽ hàn huyên một hôm. Tử Hư bèn sắm rượu và thức nhắm, đúng hẹn mà đến. Thầy trò gặp nhau vui vẻ lắm, chàng nhân hỏi rằng:

-Thầy mới từ trần chưa bao lâu, thoát đã trở nên hiên hách khác hẳn ngày trước, xin thầy cho biết rõ duyên do để con được vui mừng. Dương Trạm nói:

-Ta thuở sống không có một điều thiện nào đáng khen, chỉ có hay giữ điều tín thực đối với thầy bạn, quý trọng những tờ giấy có chữ, hề thấy rơi vãi liền nhặt mà đốt đi. Đức Đế quân đây ngài khen là có bụng tốt, tâu xin cho làm chức trực lại ở cửa Tử Đông. Hôm qua ta hầu linh giả ngài lên chầu Thiên cung, tình cờ lại gặp nhà ngươi, đó cũng là vì thầy trò mình có cái mối duyên...

(Trích *Phạm Tử Hư lên chơi Thiên Tào*, Nguyễn Dữ, NXB Kim Đồng, 2021, tr116)

Câu 1 (0,5 điểm): Khi thầy mất, Tử Hư đã làm gì?

Câu 2 (0,5 điểm): Yếu tố thời gian, không gian truyện kì được thể hiện qua chi tiết nào?

Câu 3 (1,0 điểm): Xác định lời dẫn trực tiếp trong đoạn trích sau và chuyển sang lời dẫn gián tiếp:

Thầy trò gặp nhau vui vẻ lắm, chàng nhân hỏi rằng:

-Thầy mới từ trần chưa bao lâu, thoát đã trở nên hiên hách khác hẳn ngày trước, xin thầy cho biết rõ duyên do để con được vui mừng.

Câu 4 (1,0 điểm): Yếu tố kì ảo trong đoạn trích có tác dụng như thế nào?

Câu 5 (1,0 điểm): Qua toàn bộ ngữ liệu, em hiểu tác giả muốn gửi gắm thông điệp gì về đạo lý thầy trò và giá trị của sự tu dưỡng bản thân?

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm):

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích, đánh giá chủ đề của đoạn trích *Phạm Tử Hư lên chơi Thiên Tào* của Nguyễn Dữ.

Câu 2 (4,0 điểm):

Viết bài văn (khoảng 600 chữ) kể lại sáng tạo một truyện mà em đã đọc (bài viết có sử dụng yếu tố miêu tả và biểu cảm).

---- HẾT ----

HƯỚNG DẪN CHẤM KIỂM TRA CUỐI HỌC KÌ I – NĂM HỌC: 2025 - 2026
MÔN: NGŨ VĂN 9

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I.		Đọc hiểu	4,0
	1	Khi thầy mất, Tử Hư làm lều ở má đề châu chực, sau ba năm rồi mới trở về.	0,5
	2	-Thời gian truyền kì: một buổi sáng, tối mai, -Không gian truyền kì: trong áng sương mù, đèn Trấn Vũ cửa Bắc, cửa Tử Đồng, Thiên Cung, * <i>HD chấm:</i> - <i>HS nêu đúng mỗi ý, liệt kê 2 từ/ý chấm 0,25 điểm.</i>	0,25 0,25
	3	- Lời dẫn trực tiếp: <i>Thầy mới từ trần chưa bao lâu, thoát đã trở nên hiển hách khác hẳn ngày trước, xin thầy cho biết rõ duyên do để con được vui mừng.</i> - Chuyển sang dẫn gián tiếp: Tử Hư hỏi thầy rằng thầy mới mất chưa bao lâu mà đã trở nên hiển hách khác hẳn trước kia, và xin thầy cho biết rõ nguyên do để chàng được vui mừng. * <i>HD chấm: học sinh thay đổi từ ngữ xưng hô phù hợp, nội dung không thay đổi vẫn chấm tối đa 0,5 cho cách chuyển.</i>	0,5 0,5
	4	- <i>Yếu tố kì ảo xuất hiện trong đoạn trích:</i> + Dương Trạm đã mất nhưng hiện về, ngồi trong kiệu ngọc giữa không trung. + Việc thầy hên gặp ở đền Trấn Vũ và kể chuyện mình đang làm quan ở “cửa Tử Đồng” nơi Thiên Tào. + Cảnh “đám tán vàng kiệu ngọc bay lên trên không”. - <i>Vai trò của yếu tố kì ảo:</i> + Tạo ra sự sinh động, khiến câu chuyện thêm hấp dẫn, thú vị, tạo hứng thú tăng tính hấp dẫn cho người đọc. + Góp phần thể hiện chủ đề của truyện: Thể hiện tình nghĩa thầy trò của Tử Hư và Dương Trạm, truyền thống tôn sư trọng đạo	1,0
	5	- Đề cao đạo lý tôn sư trọng đạo, lòng biết ơn thầy cô, - Đề cao việc tu dưỡng, hướng thiện, - Con người muốn thành công phải biết sửa mình, giữ đức, quý trọng tri thức và biết trân quý những điều thiện dù nhỏ. - Tôn trọng thầy cô chính là tôn trọng tri thức, đạo lý làm người. * <i>Hướng dẫn chấm:</i> - <i>HS nêu được 1 ý, chấm: 0,5 điểm; 2 ý chấm 0,75 điểm</i>	1,0
II	1	Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích, đánh giá chủ đề của đoạn trích <i>Tử Hư lên chơi Thiên Tào</i> của Nguyễn Dữ.	2,0
		a. <i>Xác định được yêu cầu về hình thức, dung lượng của đoạn văn</i> Xác định đúng yêu cầu về hình thức, dung lượng (khoảng 200 chữ) của đoạn văn. Học sinh có thể trình bày đoạn văn theo cách diễn dịch, quy nạp, song song hoặc phối hợp.	0,25
		b. <i>Xác định đúng vấn đề cần nghị luận</i>	0,25

	Phân tích, đánh giá chủ đề của đoạn trích <i>Tử Hư lên chơi Thiên Tào</i>	
	<i>c. Đề xuất được hệ thống ý phù hợp để làm rõ vấn đề nghị luận</i> Xác định được các ý phù hợp để làm rõ vấn đề. Sắp xếp được hệ thống ý hợp lí theo đặc điểm bố cục của kiểu đoạn văn. * Mở đoạn: - Giới thiệu ngắn gọn đoạn trích “Phạm Tử Hư lên chơi Thiên Tào” của Nguyễn Dữ. -Nêu vấn đề: phẩm chất của Phạm Tử Hư và ý nghĩa đạo lý mà đoạn trích gửi gắm. * Thân đoạn: - Cảm nhận về chủ đề: Phẩm chất của Phạm Tử Hư + Ban đầu có tính kiêu căng, nhưng biết nghe lời thầy để sửa đổi → cho thấy ý thức tự tu dưỡng. + Hết lòng với đạo thầy trò: dựng lều ở mộ thầy, ở lại ba năm → hiếu nghĩa, thủy chung. + Khi gặp thầy trong cảnh thần tiên, vẫn giữ thái độ cung kính → tôn sư trọng đạo. + Kiên trì học tập dù 40 tuổi vẫn chưa đỗ đạt → nghị lực và lòng ham học. Ý nghĩa đạo lý từ lời Dương Trạng + Những việc làm nhỏ bé như giữ điều tín nghĩa, nhật chữ mà đốt... vẫn được “Thiên đình” ghi nhận. + Thông điệp: làm việc thiện không cần lớn lao; có tâm tốt sẽ được trời đất thấu hiểu. + Truyện đề cao đạo nghĩa thầy trò, coi trọng sự tu dưỡng và lòng chân thành. + Quan niệm nhân quả: sống thiện sẽ gặp điều lành, dù cuộc đời thực không dễ dàng. - Cảm nhận khái quát về nghệ thuật: + Cốt truyện đơn giản, gần gũi + Ngôi kể thứ ba tạo góc nhìn đa chiều + Truyện truyền kì có yếu tố kì ảo thu hút người đọc * Kết đoạn: - Khẳng định lại giá trị đạo lý sâu sắc của đoạn trích. - Nêu cảm nhận: câu chuyện gửi gắm bài học về sống thiện, biết ơn thầy cô và nỗ lực rèn luyện bản thân.	1,0
	<i>d. Diễn đạt</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết câu trong đoạn văn.	0,25
	<i>đ. Sáng tạo:</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.	0,25
2	Viết bài văn (khoảng 600 chữ) kể lại sáng tạo một truyện mà em đã đọc (bài viết có sử dụng yếu tố miêu tả và biểu cảm).	4,0
	<i>a. Xác định được yêu cầu của kiểu bài</i>	0,25

	Xác định được yêu cầu của kiểu bài: tự sự	
	<i>b. Xác định đúng vấn đề</i> Kể lại sáng tạo một truyện mà em đã đọc	0,5
	<i>c. Đề xuất được hệ thống ý phù hợp để làm rõ vấn đề:</i> - Xác định được các ý chính của bài viết. - Sắp xếp được các ý hợp lí theo bố cục ba phần của bài văn tự sự *Mở đầu truyện: giới thiệu nhân vật/ bối cảnh/ nội dung chính của truyện kể. * Diễn biến truyện: - Thuật lại diễn biến các sự việc trong câu chuyện theo một trình tự hợp lí - Thể hiện được khả năng tưởng tượng và cách kể chuyện sáng tạo - Có kết hợp sử dụng các yếu tố miêu tả, biểu cảm trong khi kể chuyện. * Kết thúc truyện: phù hợp, gây ấn tượng hoặc gợi suy nghĩ đối với người đọc (tùy trường hợp có thể giải thích hoặc khái quát ý nghĩa bài học từ truyện kể).	2,5
	<i>d. Diễn đạt:</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết văn bản.	0,25
	<i>đ. Sáng tạo:</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.	0,5
Tổng điểm		10,0